

Prenosimo iz katoličkog kalendara - Laudato.hr

Katolički kalendar laudato.hr

Bl. Alojzije Stepinac, zagrebački nadbiskup i kardinal

Alojzije Stepinac bio je zagrebački nadbiskup i kardinal i smatra se jednim od velikana Katoličke crkve u Hrvatskoj. Rođen je 8. svibnja 1899. godine u selu Brezariću u župi Krašić, kao peto od osmero djece u pobožnoj i radišnoj obitelji Josipa i Barbare r. Penić. Kršten je na ime Alojzije Viktor.

Pučku školu završio je u Krašiću, a od 1909. kao pitomac Nadbiskupijskog orfanotrofija pohađao je gornjogradsku klasičnu gimnaziju. Nakon 6. razreda prijavljuje se kao kandidat za svećeništvo.

Maturirao je 1916. u skraćenom školskom roku, nakon čega je mobiliziran u austrijsku vojsku. Tijekom rata pao je u talijansko zarobljeništvo 1919. je demobiliziran.

U jesen 1919. upisao se na Agronomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, ali ubrzo napušta studij kako bi se posvetio poljoprivredi u rodnom selu. U isto se vrijeme aktivira u redovima katoličke mladeži. 1924. godine napokon se odlučuje za svećeničko zvanje. Nadbiskup Antun Bauer šalje ga u rimski kolegijum Germanicum-Hungaricum te od 1924. do 1931. studira na Papinskom sveučilištu Gregoriana.

U Rimu je 1930. zaređen za svećenika. Mladu misu je slavio u crkvi Santa Maria Maggiore, zajedno s mlađim kolegom i poslije nasljednikom Franjom Šeperom.

U srpnju 1931. godine, kao dvostruki laureat iz filozofije i teologije, vraća se u domovinu. U punom je jeku u tadanjoj Jugoslaviji vojna diktatura, uz osobito nastojanje vlasti da oslabi Katoličku Crkvu.

Papa Pio XI. imenuje ga 1934. nadbiskupom koadjutorom s pravom nasljedstva. Bio je tada najmlađi biskup na svijetu s 36 godina života i nepune četiri godine svećeništva. Na Ivanje, 1934. zaređen je za biskupa u zagrebačkoj katedrali. Nakon smrti zagrebačkog nadbiskupa Bauera u prosincu 1937. preuzima izravnu upravu zagrebačke nadbiskupije, a uskoro i predsjedništvo tadašnje Biskupske konferencije Jugoslavije.

Kao pastir Crkve zagrebačke nastoji se što češće izravno susresti s klerom i vjernicima diljem nadbiskupije. Promiče svestranu duhovnu obnovu, osobito euharistijsku i marijansku pobožnost. Na srcu mu je pastoral obitelji i mladih te što aktivnije sudjelovanje vjernika laika u Katoličkoj akciji. Zalaže se za dobar katolički tisak (pokrenuo je katolički dnevnik "Hrvatski Glas"). Potaknuo je izdanje novog cjelovitog prijevoda Svetoga pisma. Osniva mnoge nove župe, njih 14 u samom Zagrebu. Posvuda uključuje u izravni pastoral gotovo sve redove i družbe. U Brezovici osniva prvi karmel u Hrvatskoj. Sa svim hrvatskim biskupima zauzeto planira proslavu 1300. obljetnice veza Hrvata sa Svetom Stolicom (641-1941) što je zbog rata odgođeno sve do proslave na Mariji Bistrici 1984.

Za vrijeme II. svjetskog rata, nakon njemačke okupacije Jugoslavije uspostavljena je Nezavisna

Država Hrvatska, oslonjena na sile osovine. Stepinac se u to vrijeme ne veže ni uz koju političku stranku ili pokret. Dosljedan u svom rodoljublju, ali nadasve vjeran pastirskom poslanju, sa svom slobodom i neustrašivošću javno osuđuje rasna, ideološka i politička progonstva. I u javnim nastupima i u tolikim pismenim interventima hrabro zahtijeva poštivanje svake osobe, bez razlike rase, narodnosti, vjere, spola i dobi. Vjeran Evanđelju, neumorno osuđuje zločine protiv čovještva i sve druge nepravde. Odmah po donošenju rasističkih zakona, već u travnju 1941. upućuje najoštrij prosvjed vlastima. Spašavao je progonjene Židove, Srbe, Cigane, Slovence, Poljake, kao i Hrvate komuniste.

Već u prvim mjesecima nakon osnutka hrvatske države hitno intervenira i poručuje: "Po katoličkom moralu nikada nije dozvoljeno ubijati taoca za krivice, koje su drugi počinili." A 25. listopada 1942. u zagrebačkoj katedrali izjavljuje: "Svaki narod i svaka rasa, kako se danas odrazuju na zemlji imade pravo na život dostojan čovjeka i na postupak dostojan čovjeka. Svi oni bez razlike, bili pripadnici ciganske rase ili koje druge, bili crnci ili uglađeni Europejci, bili omraženi Židovi ili oholi Arijanci, imadu jednako pravo da govore: "Oče naš koji jesi na nebesima!" I ako je Bog svima podijelio to pravo, koja ga ljudska vlast može nijekati?" Protivio se nasilnim vjerskim prijelazima, a kad ih nije mogao spriječiti, daje kleru povjerljivu instrukciju: da one koji zatraže prijelaz - da bi na taj način spasili svoj život - prime u Katoličku Crkvu bez ikakvih uvjeta, jer "kad prođe ovo vrijeme ludila i divljaštva, ostat će u našoj Crkvi oni koji budu konvertirali zbog uvjerenja, dok će se ostali, kada opasnost prođe, vratiti u svoju".

Njemu su se sa svih strana utjecali siromasi i prognanici. Prihvatio je tristotinjak svećenika protjeranih iz Slovenije. Njegov je Caritas pomagao ne samo ugroženim Hrvatima nego i svima drugima: Srbima, Židovima, Slovencima, Poljacima itd. Zbog svega toga, a osobito zbog osuda fašističkih i nacističkih progona, postao je vlastima nepoćudna osoba. Hitlerov je GESTAPO pripremio plan da ga ubije, a vlasti su više puta tražile da ga Sveta Stolica makne s nadbiskupske stolice u Zagrebu.

Nakon završetka II. svjetskog rata u Hrvatskoj je, kao i u čitavoj Jugoslaviji, vlast preuzela Komunistička partija. Nadbiskup Stepinac bio je već 17. svibnja 1945. uhićen, u lipnju ga je Tito u Zagrebu pozvao na razgovor. Bilo je jasno da novi režim hoće "narodnu Crkvu", neovisnu o Svetoj Stolicu. To je za Stepinca značilo dirnuti u srce katoličkoga jedinstva. Ubrzo se pokazalo da je na djelu planirani žestoki progon Crkve koji se okomio ne samo na biskupe i svećenike nego i na vjernike.

Razmahala se neviđena medijska kampanja protiv Crkve, posebno protiv nadbiskupa Stepinca.

U rujna 1945. Stepinac je stoga sazvao Biskupsku konferenciju da razmotri novonastalu konstelaciju. Biskupi su 22. rujna izdali pastirsko pismo koje dokumentirano i hrabro iznosi sva nasilja i nepravde što ih je nova vlast počinila u ratno i poratno vrijeme protiv vjere i Crkve, ali i protiv slobode savjesti svojih građana. Uslijedio je još bjesniji progon, usredotočen na Stepinca.

Nakon sve žešćih pogrda i napada na njegovu osobu, ponovno je uhićen 18. rujna 1946. te je 30. rujna izveden pred već montirani politički sudski proces. Znamenit je njegov govor pred sudom 3. listopada, koji nije samo obrana nego optužnica nepravednog suda i vjeroispovijest za koje je svetinje on spreman položiti i život. Na temelju iznuđenih izjava i lažnih svjedočanstava, čak i krivotvorenih dokumenata, nevin je osuđen 11. listopada 1946. na 16 godina zatvora i prisilnog rada te daljnjih 5 godina lišenja svih građanskih prava.

Odveden je na izdržavanje kazne u kazneno-popravni dom u Lepoglavi gdje je bio u potpunoj izolaciji, podvrgnut trajnim ponižavanjima i stresovima, a po svoj prilici i trovanju, što je uvelike narušavalo njegovo zdravlje. Po svjedocima u procesu za beatifikaciju bio je na popisu zatočenika osuđenih na likvidaciju.

Nakon 1.864 dana provedenih u lepoglavskom zatvoru, 5. prosinca 1951. bio je premješten na izdržavanje preostalog dijela kazne u internaciju u rodni Krašić. U zatočeništvu, 12. siječnja 1953. imenuje ga kardinalom papa Pio XII. na što su vlasti prekinule diplomatske odnose sa Svetom Stolicom. Nije mogao u Rim ni po kardinalski grimiz, a po smrti Pija XI. ni u konklave, jer nije bio siguran da će se moći vratiti u domovinu, a htio je po svaku cijenu ostati sa svojim narodom.

U zatočeništvu je napisao na tisuće stranica propovijedi i drugih duhovnih sastavaka. Uputio je mnogim biskupima, svećenicima i vjernicima više od 5000 pisama od kojih je sačuvano oko 700. U pismima, kao čovjek žive vjere i nepokolebljive nade te potpunoga predanja Bogu, naslovnike hrabri, tješi i potiče, osobito na ustrajnost u vjeri i u crkvenom jedinstvu. I u tim pismima, pokazuje iskrenu ljubav i prema onim osobama koje su ga progonile i nepravedno optuživale. Molitva za neprijatelje i praštanje svima stalna je tema njegovih izjava i pisama kao i triju oporuka.

Od proljeća 1953. godine bolest je sve više uzimala maha, a sve teži bolovi postali su dio njegova zatočeničkog života koje je strpljivo podnosio sve do smrti.

Sveto je umro 10. veljače 1960. još za vrijeme izdržavanja nepravedne kazne. Umro je kako se to u mučeničkom rječniku kaže "ex aerumnis carceris" - od "zatvorskih tegoba", ali moleći za progonitelje i s Gospodinovim riječima na usnama: "Oče, budi volja tvoja!" Vijest o njegovoj smrti objavljena je na naslovnicama dnevnih novina širom svijeta, a misa zadužnica služila se i u Rimu, Montrealu, New Yorku, Chicagu, Rio de Janeiru i drugim svjetskim gradovima.

Njegov krepostan život i mučeničku smrt Božji je narod prepoznao i častio već za života, a osobito nakon smrti, unatoč komunističkim zabranama i progonima. Blaženim ga je proglasio papa Ivan Pavao II. u Mariji Bistrici 3. listopada 1998. godine. Iza glavnog oltara zagrebačke katedrale gdje se nalazi grobnica zagrebačkih nadbiskupa pohranjeni su i zemni ostaci bl. Stepinca. Cvijeće i svijeće te zahvale za uslišane milosti po zagovoru bl. Stepinca neprestano rese taj prostor jer su hodočasnici prepoznali u njemu osobnog zagovornika kao i zagovornika cijelog hrvatskog naroda.

Njemu u spomen 1995. otvoren je i Muzej Alojzija Stepinca, prvo kao Spomen-zbirka, a od 2007. otvoren je Stalni muzejski postav. Izloženi su dokumenti, liturgijsko ruho, kardinalska odora, liturgijsko posuđe, knjige, umjetničke slike (portreti Stepinca), fotografije i predmeti iz Stepinčeve ostavštine te svjedočanstva o njegovu mučeništvu. U Krašiću, rodnom mjestu blaženog Alojzija Stepinca, nalazi se njegova Spomen-soba, mjesto njegova zatočeništva, koja dopunjuje građu prikazanu u Muzeju u Zagrebu.

Zanimljivo je da je Stepinac jedini crkveni velikodostojnik koji se popeo na Triglav, 1936. godine dok je bio pomoćni zagrebački nadbiskup. To je obilježeno postavljanjem spomen-obilježja u crkvi na Kredarici, 300 metara ispod vrha, 5. kolovoza 2006. Mnoge škola i kulturna društva nose njegovo ime, a u Chicagu postoji i ulica pod imenom Cardinal Stepinac Way.

[dressup games](#) [fight games](#) [battle games](#)